

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Ny naturmangfoldlov og kommunal kystsonerplanlegging

Grete Elverum
Oslo, 31. oktober 2011

Hovedmålsetting:

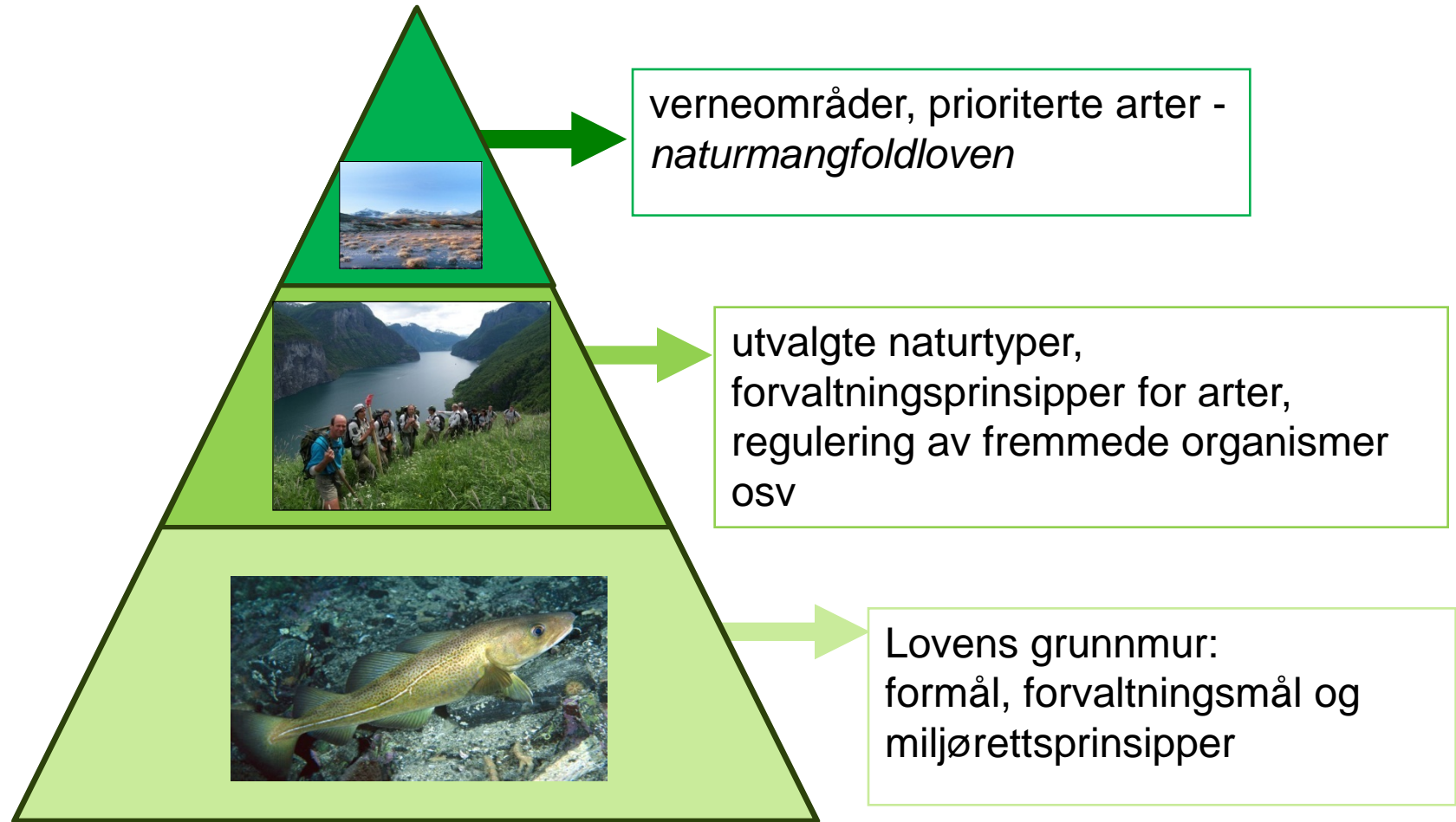
- økt kunnskapsgrunnlag for en **helhetlig forvaltning og planlegging**

Formål:

- Sikre at utbygging og andre tiltak i kystsonen ikke forringer marint **biologisk mangfold** og viktige gyte- og oppvekstområder, samt marine kulturminner
-

Lovforslagetets hovedgrep

Lovens "grunnmur" består av

Formål

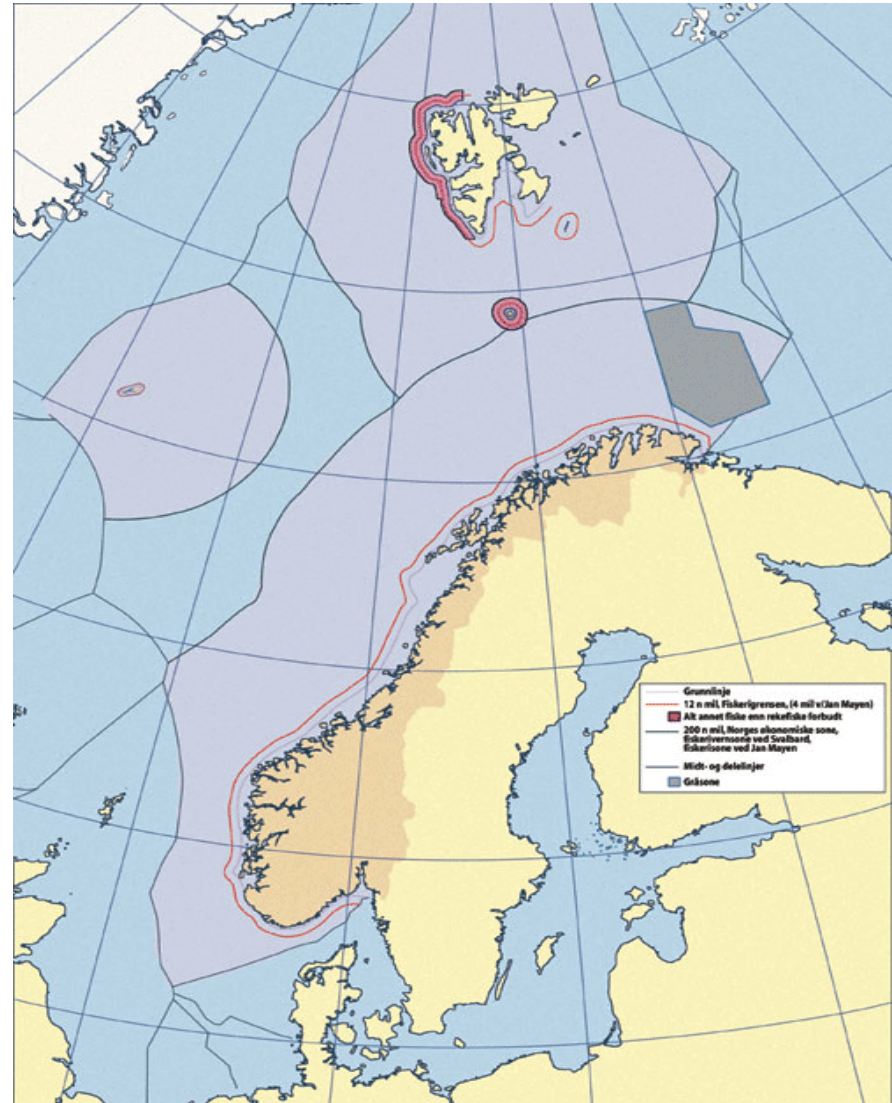
Forvaltnings-
mål

Aktsom-
hetsplikt

Miljøretts-
prinsipper

§ 2 Stedlig virkeområde

- Norsk landområde, herunder innsjø og vassdrag ut til 12 nautiske mil
- På kontinentalsokkelen og sonene gjelder lovens formål, forvaltningsmålene og prinsippene om kunnskapsgrunnlag, føre-var og samlet belastning.
- PBL – en nautisk mil utenfor grunnlinjene

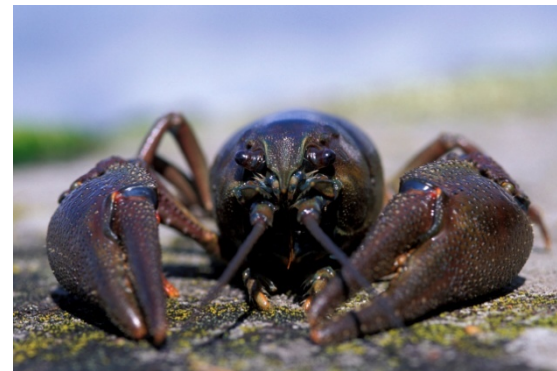
§§ 4 og 5 Forvaltningsmål

- Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer
- Forvaltningsmål for arter

Kvantitative og kvalitative

Meanderende elveparti. Foto: Øystein Søbye, Samfoto

Ferskvannskrebs, Foto: Tom schandy, Samfoto

Aktsomhetsplikten

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Tiltak og bruk som ikke krever tillatelse og der man driver aktivitet som ikke er i samsvar med eller følger av tillatelsen

Vilkårsetting etter annet regelverk

Kan gi grunnlag for retting, tvangsmulkt og eventuelt miljøerstatning

Bestemmelsen retter seg mot "enhver"

To plikter.

"søke å gjøre seg kjent med hvilke naturverdier som kan bli skadelidende"

"gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet"

Målsetting: At alle skal avstå fra eller modifisere handlinger som kan skade naturmangfoldet

- **§ 8 Kunnskapsgrunnlaget**
- **§ 9 Føre-var-prinsippet**
- **§ 10 Samlet belastning**
- **§ 11 Kostnader bæres av tiltakshaver**
- **§ 12 Miljøforsvarlige teknikker**

- §§ 8 -12 er retningslinjer ved **utøving av offentlig myndighet**
- Vurderingene skal fremgå av beslutningen. Beskrives og vurderes som en **integreert** del av beslutningen

Det innebærer:

- Kunnskap om naturmangfold skal inn helt i starten av enhver sak som berører naturtyper og arter
- Kunnskapen skal være en del av prosessen, også før man foretar den konkrete avveiningen
- Naturmangfold skal inn i avveiningen av om tiltaket eller bruken skal tillates eller ikke

Natur - premiss i planlegging og vedtak

- NML kap II skal sørge for at natur er en premiss i all planlegging og at natur ikke ses isolert men i sammenheng på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- Gjennom NML holder vi orden i naturens bibliotek.
- Vi beholder oversikten og vi skal ideelt sett vite konsekvensene av alle inngrep i en større sammenheng.
- Hvis vi velger å ofre natur, skal vi begrunne hvorfor
- Det skal være åpenhet om dette og det skal være etterprøvbart

NML § 8 kunnskapsgrunnlaget

- Supplerer alminnelige forvaltningsrettslige krav til utredning og begrunnelse for vedtak
- Lovforarbeidene understreker betydningen av kunnskapsoppbygging
- Tilgjengelig og eksisterende kunnskap
- Vitenskapelig kunnskap og mer alminnelig kunnskap
- Kravet til kunnskap skal stå i rimelig forhold til det aktuelle tiltaket (omfang, skaderisiko)
- Hvem fremskaffer kunnskap – det offentlige og/eller søker

NML § 9 (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha på naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

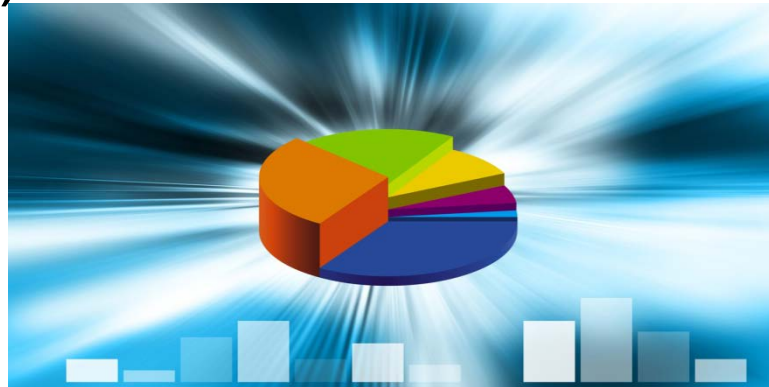
NML § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

NML § 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

- Tiltak som kan hindre eller begrense skade som tiltaket vil volde
- Ikke selvstendig påleggshjemmel
- Understøtter vurderinger gjort etter særlov
- Vilkåret må være saklig og rimelig (alminnelig vilkårs lære)

NML § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

- Best mulig lokalisering
- Et argument for å treffe miljøvennlige tiltak
- Medfører tiltaket skade på naturmangfoldet?
 - Kan skaden avbøtes ved
 - alternative teknikker
 - alternativ driftsmetode
 - alternativ lokalisering
- Er alternativene vurdert? Hva er alternativenes konsekvenser for naturmangfoldet
- Samlet vurdering – beste samfunnsmessige resultater

Det kommunale plansystemet

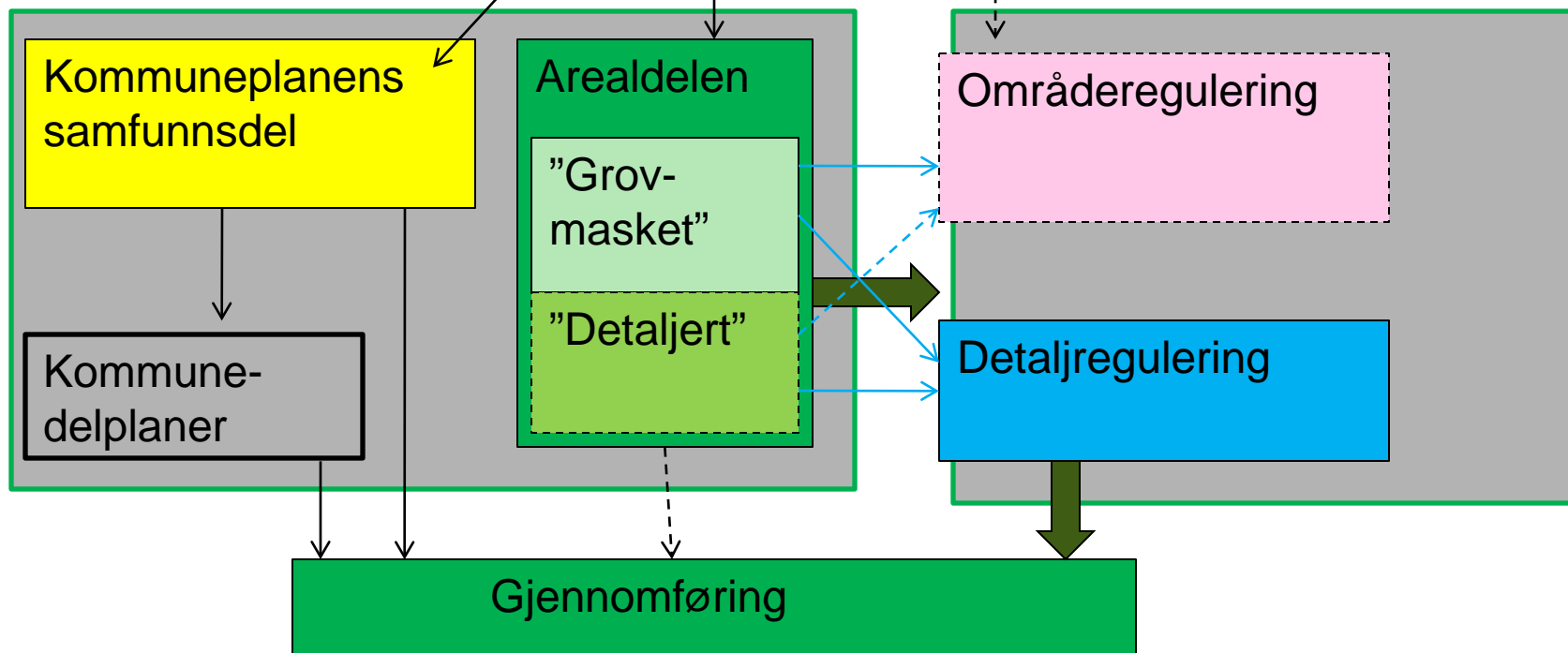

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Kommunal planstrategi

Kommuneplan

Reguleringsplan

Brev av 6. oktober 2011 fra MD til fylkesmennene

- Om forholdet mellom PBL og NML
- Inneholder sjekklister og lenker til databaser

Ved spørsmål,
ta kontakt med
Direktoratet for
Naturforvaltning

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Kap. 7 Natur, kulturmiljø og landskap

Regjeringen forventer at:

- Fylkeskommunene i arbeidet med regional planstrategi vurderer behovet for regionale kystsonerplaner, og om nødvendig utarbeider slike planer
- Kommunene vurderer arealbruken i strandsonen langs sjøen i et helhetlig og langsiktig perspektiv, og at det tas særlig hensyn til natur og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser

Dispensasjonssaker – PBL § 19-2

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Kravet til begrunnelse skjerpes både gjennom ny dispensasjonsbestemmelse i PBL og prinsippene i NML
- Vurderingene av de miljørettslige prinsippene må gjøres i saksutredningen, og komme tydelig fram i vedtaket (jf. nml. § 7)
- PBL § 19-1 siste pkt – uttalelse fra regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt
- Mulighet for å stille vilkår

Havne og farvannsloven § 1

*Loven skal legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med **allmenne hensyn** og hensynet til fiskeriene og andre næringer.*

Havne- og farvannsloven § 27. Tiltak som krever tillatelse

Bygging, graving, utfylling og andre tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av kommunen hvor tiltaket skal settes i verk. Som tiltak regnes bl.a. fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, utdypning, dumping, akvakulturanlegg, opplag av fartøy, lyskilder, kabler og rør. Kommunen kan ikke gi tillatelse til tiltak som vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her.

Akvakulturloven § 6. Generelle vilkår for tildeling av akvakulturtillatelse

Departementet kan etter søknad gi tillatelse til akvakultur dersom:

a) det er miljømessig forsvarlig,

Akvakulturloven § 10. *Miljønorm*

Akvakultur skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte.

Eksempler

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Forurensningsloven § 11 (*særskilt tillatelse til forurensende tiltak*) 4. ledd:

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner. Hvis virksomheten vil være i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven skal forurensningsmyndigheten bare gi tillatelse etter forurensningsloven med samtykke fra planmyndigheten.

Forurensningsloven § 16. (*vilkår i tillatelse*)

I tillatelse etter loven eller forskrift i medhold av loven kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensning fører til skader eller ulemper, og for å fremme effektiv utnyttelse av energi som virksomheten bruker eller frembringer. Det kan herunder fastsettes vilkår om beskyttelses- og rensetiltak, gjenvinning og at tillatelsen bare skal gjelde for en viss tid.

Dersom forurensning fra virksomheten jevnlig vil utelukke eller vanskeliggjøre bruk av miljøet til et bestemt formål, kan det settes som vilkår at det treffes tiltak som tilgodeser dette formålet, eller at det gis tilskudd til slike tiltak. Det kan også settes som vilkår at forurenseren ved avtale eller ekspropriasjon erverver eller båndlegger områder som blir sterkt forurenset.

Akvakulturanlegg

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Akvakulturanlegg er et søknadspliktig tiltak etter havne- og farvannsloven
- Fylkeskommunen koordinerende ansvar for behandling av akvakultursaker
- Søknad behandles av flere ulike myndigheter, samt kommunen
- Fylkeskommunen vedtaksmyndighet
- Etter tiltaksforskriften skal søknader behandles av Kystverket – som kan stille vilkår

NML-vurderinger skal gjøres
i alle prosesser

Avveining av hensynet til natur mot andre hensyn

- Naturmangfoldloven stiller ikke krav om et bestemt resultat
- Naturmangfoldloven er også et hensyn
 - I avveiningen i plansaken/byggesaken og
 - Ved tilretteleggingen av beslutningsgrunnlaget når det skal fattes vedtak i en sak som berører naturmangfoldet
- Skal dokumenteres i vedtaket

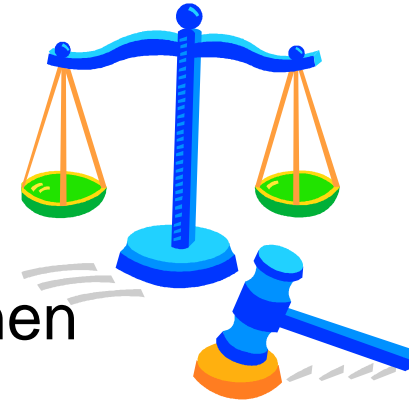

Manglende bruk av prinsippene

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Klage, forvaltningsloven § 28
- Omgjøring uten klage, forvaltningsloven § 35
- Sivilombudsmannen, domstolene, Riksrevisjonen

- Vedtak kan bli ugyldige

dersom det er sannsynlig at feilen kan ha virket inn på vedtakets innhold.

- Mangler i begrunnelsen, fører ofte til ugyldighet

Oppfordring:

- Bruk prinsippene som hjelpemiddel for å fatte et godt vedtak
- Vis i vedtaket hvilken kunnskap en har bygget på, hva det knytter seg kunnskapsmangel/ usikkerhet til og hvordan en har veiet de ulike momentene mot hverandre
- Veiledning:
 - www.planlegging.no
 - Ot. prp. nr. 52(2008-2009) kapittel 21
- Del gode eksempler
- Ta kontakt med Direktoratet for naturforvaltning ved behov for veiledning
- E-post: grete.elverum@dirnat.no

Takk for oppmerksomheten!

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

